

Proste a bude vám dáno :-)

Základ kázání: Matouš 7, 7-11

Čtení: Genesis 18, 20-33

Vážené shromáždění, vzpomínám, jak jsme s kamarádem jako malí kluci slyšeli tenhle verš v kostele. Okamžitě po konci bohoslužby jsme šli za roh a modlili jsme se s velkým vnitřním zápalem a úsilím o to, aby nám rodiče dovolili o víkendu přespat u jednoho z nás. Nepodařilo se.

A tehdy nás to trochu zklamalo, protože Bible, to je přece ta svatá kniha, tam se píše pravda a tak... a tohle jaksi nefunguje.

Anebo by mi tehdy třeba mohlo dojít, že možná to, co nefunguje není tenhle verš, ale že nefunguje moje chápání těch slov, moje chápání Boha.

Samozřejmě, dnes vím, že to není kouzelná formule. Že tady ze sebe Bůh nedělá automat na přání. Bůh není džin z lahve. Neplní lidské příkazy tak jak si pískneme. A přesto tenhle verš platí, akorát jinak, než jak jsme ho my tehdy za mlada pochopili.

„Proste a bude vám dáno; hledejte, a naleznete... každý kdo prosí, dostává atd.“ Ono tam není napsáno za co konkrétně prosit. A ono to asi ani nevádí. Já mám za to, že to znamená jednoduše - domáhejte se nějakého setkání s Bohem, proste, tlučte, nenechte se odbít, stojte za to. A každý, kdo prosí, tak ten dostává.

Napadl mě starozákonní příběh se Sodomou a Gomorou proto jsem ho dal do prvního čtení.

Abraham provází tři muže, kteří jdou do Sodomy a Gomory. A Bůh je tady popsáný těmi starověkými způsoby tak trochu jako ředitel školy, ke kterému se doneslo, že v jedné třídě se teda fakt dějí hrozné věci, že se tam děti šikanují, je odtamtud pořád slyšet řev, nikdo nemá domácí úkoly atd. A tak se o tom chce přesvědčit, to jsou ti tři pánové.

Abraham zůstal stát před Hospodinem a začne se vyptávat. „Hele to potrestáš celou třídu? I ty, kteří se snaží a nezlobí? Co

když tam najdu pár šikovných lidí?“ A postupně Boha ukecává, smlouvá o lidi. Z celého města to ukecá na 50 správných lidí? No a co kdyby 45? Co 30, 20, deset? Ukecal to na deset lidí.

Je to drzé, je to ambiciózní a co víc, tak Bohu to nevádí, ba naopak to na mě působí tak, že je rád. Bůh je rád, že to někomu není jedno, že má někdo takovou drzost se vzepřít nějaké očekávatelné pohromě, osudu, vypočitatelnému seriálu následků či jak to nazvat. Možná proto je prvním praotcem Abraham a ne Noe, o kterém čteme v knize Genesis už dříve. Noe byl člověk poslušný. Splnil do puntíku všechno, co Bůh řekl. Strojová poslušnost, jenže svět byl mezi tím zničen. Noe nehne ani prstem když zjistí, že všichni lidé, zvířata atp. má být vyhlazeno. Abrahamovi to jedno není a jde se o to prát.

Tohle je silný bod Abrahamova odkazu. On není nějak povýšený, arogantní nebo namyšlený. Ta jeho slova jsou pokorná „dovolují si k panovníkovi mluvit ačkoli jsem prach a popel... Tohle přeci ne pane? Dopadne zlobil stejně jako slušňák? Není to nějak divné?“

Kapela Chinaski má v písničce 1970 takovou zajímavou sloku: „Naši mi vždycky říkali jen nehas, co tě nepálí jakej pán, takovej krám. Naši mi vždycky říkali, co můžeš, sleduj zpozvdálí. A nikdy nebojuj sám.“ Tak kdyby si to prozpěvoval Abraham, možná by se nic nestalo. Je to takový poráženecký přístup □

Přijde mi, že v Bohu je něco velmi proti-osudového. Jako by Bůh toužebně očekával, že někdo bouchne pěstí do stolu tak jako Abraham a postaví se proti tomu mechanickému, pragmatickému osudu. Že někdo použije trochu toho darovaného rozumu a využije možnost nějak změnit běh událostí.

A takových příkladů je i v Bibli víc. Možná vzpomenete na tu ženu v davu lidí, která se zezadu přikradla k Ježíši a chtěla si na něj aspoň šáhnout, když už se jí nepodaří s ním promluvit, protože je všude kolem hodně lidí. Ježíš se zastaví a provokativně se zeptá kdo se ho to dotkl? V davu lidí. Učedníci mu to taky hned podrážděně vrátí „ty se ptáš kdo se tě to dotkl, tady, obklopen

lidmi, tělo na tělo.“

Nakonec ta žena přijde, přizná že to byla ona. On ji pochválí se slovy „tvá víra tě uzdravila.“ Jen pro doplnění, ta žena trpěla krvácením. Což v židovské komunitě řízené Tórou znamenalo že by se měla společnosti vyhýbat - nemá co dělat v davu lidí. Krvácení bylo považováno nejen za hygienicky ale taky za něco nábožensky nečistého.

Opět, drzost, ambiciózní jednání s vírou, že to má smysl, že to přeci tak nenechám, nenechám si ujít tu příležitost.

A do třetice ještě jedna čiperná žena. Je to takový zastrčený příběh v Markově evangeliu, taky se na to moc nekáže. Ježíš si jde odpočinout do jiného kraje, kde ho snad nebude pronásledovat tolik fanoušků. Jenže jedna syrofenická žena ho tam pozná a cosi po něm chce.

A Ježíš jí tentokrát docela zkouší. To byl už trochu drsnější. „Pane uzdrav moji dcerku.“ „Nech mě být, první jsou na řadě Izraelci. Nesluší se vzít chleba dětem a hodit ho psům.“ „No, ale i ti psi se živí pod stolem z toho co dětem upadne.“ A Ježíš tuhle drzost zase pochválí a dcerka se uzdraví. Ježíš chválí vytrvalost a to, že se člověk nenechá odbýt, když hledá Boha.

Mám za to, že poselství, o které tu jde, je chtít od Boha všechno co on nabízí. V 16 století žil mystik kterému se říká Jan od Kříže. A jeden z jeho výroků se mi pořád vrací a mám za to, že obsahuje něco velmi zásadního: „Bůh je jako pramen, ze kterého si každý odnese tolik, jak velkou si vzal nádobu.“

Nebo jinak, nechtějte od Boha malé věci. Očekáváte od Boha málo? Má ve vašem životě malé místo nebo ho tam nemá vůbec a je to pro vás jen kulisa nedělních bohoslužeb? Pak se nedivte, že od něj nic nečerpáte. S jak velkou nádobou, s jak velkým očekáváním či prostorem, smyslem, který jsme ochotni ve svém životě Bohu dát, tak s takovým se můžeme potkat. Nechtějme malé věci.

V souvislosti s touhle úvahou jsem si pro sebe objevil nový hřích, kterého se dopouštím. A to hřích „chtít od života příliš

málo.“ Hřích zmařeného potenciálu života.

V souvislosti s tímhle se dá použít podobenství o hřivnách. Hřivny nebo talenty, prostě něco, s čím jsme schopni jaksi nakládat a v tomhle světě něco dělat - tohle jsme všichni dostali.

To podobenství mluví o tom, že to má každý trochu jinak, někdo toho má mraky, někdo trochu míň a někdo má jednu jedinou hřivnu. Což není problém, nejde o to mít toho víc než ostatní. Jde o to s tím nějak podnikat.

Problém je, když to někdo zakope, zašije se a krní. Ne-tvořit, nedotvářet sebe a své okolí, to je vpravdě něco nebožského. První kapitoly Bible tvrdí právě to, že Bůh tvoří. Uvádí v chod nové životní souvislosti.

V tom podobenství je hezky vidět, že každý člověk má v sobě potenciál k tomu, aby se rozvinul, rozkvetl. Aby nějak hospodařil s tím, co sám je. To je něco, co si Bůh přeje, abychom na sobě pracovali a skrze nás tak mohl žehnat světu.

Ne že život se nám tak nějak stal. Že jen metabolizujeme, reagujeme s kyslíkem, jíme, pijeme, spíme, jednou to skončí, a to je všechno. My jsme jediní živočichové, kteří o životě mluvíme, promýšlíme, měníme, dostáváme nápady odnikud, a tak vymýšlíme všelijaké stroje, písničky, filmy, knihy, vynálezy, koncepty... V tomhle jsme fakt hodně „jako Bůh“, malí tvůrci, jednatelé. Tak to nenechme tloustnout samou nečinností.

Moudrý pán Aristoteles, když uvažoval o dobrém životě došel k tomu, že život se má žít jako umělecké dílo. To je pro mě osobně zajímavý a podnětný obraz.

A umělecké dílo je něco, co se vyznačuje svou kvalitou, originalitou - ne kvantitou, ne hromaděním (věcí, peněz, milenců a milenek, aut...) Tuny cihel složené na paletách by asi jen pár alternativců považovalo za umělecké dílo. Ale když z toho postavíte pevný a pěkný most, to už je něco jiného.

„Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.“ Tohle tedy neznamená, že by Bůh byl plnič přání. Že vám dá nové auto, když pěkně poprosíte. Považuju to za

pošťouchnutí ke smělému a možná i trošku drzému přístupu k modlitbě. Proste Boha, nenechte se odbýt, perte se o to, aby váš život nabyl a udržoval dobrý smysl, aby vydával dobré ovoce, aby stál za to.

Učitel staré církve Jan Zlatoústý k tomu napsal: „Klepat, znamená přistupovat k Bohu s vášní a odhodláním.“

V Janově evangeliu (10,10) ježíš říká, že přišel abychom měli život v hojnosti. Kéž je to pro nás všechny lákavá výzva k tlučení, hledání a prosbě. Amen